

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 04-10-2018
Enhed: AELSAM
Sagsbeh.: DEPKFB
Sagsnr.: 1807223
Dok. nr.: 704163

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 6. september 2018 stillet følgende spørgsmål nr. 1369 (Alm. del) til ældreministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Kirsten Normann Andersen (SF).

Spørgsmål nr. 1369:

”Vil ministeren – i forlængelse af spørgsmål 1368 – med udgangspunkt i regeringens afvisning af SF’s beslutningsforslag nr. B 122 om bedre vejledning og oplysning til pårørende til syge og ældre svækkede medborgere, bl.a. med henvisning til en række andre politiske tiltag og puljer, som skulle håndtere problemerne, oplyse, hvordan pårørende til forældre med demens kan få hjælp og vejledning til at håndtere følgende udfordringer, når de pårørende skal hhv.:

- have bedre muligheder for at håndtere de problemer, som man som pårørende måtte have, såfremt en borger med demens ikke ønsker at medvirke til f.eks. undersøgelser ved lægen, eksempelvis i forbindelse med udredning for demens?
- have klarhed over, hvilke muligheder man som pårørende har for at bestille transport til lægeundersøgelser, aktiviteter m.v. til en borger med demens, når denne ikke selv magter transport eller har brug for ledsaget transport?
- orientere sig om, hvad der skal findes i hjemmet, hvis en dement borger skal modtage hjemmehjælp? Det kunne f.eks. være, hvilke pilleæsker, der skal indkøbes, om der er det fornødne udstyr til rengøring i forhold til de krav, der er hertil, og om der er det rette udstyr til, at der kan vaskes tøj, herunder f.eks. forventninger til beholdning af undertøj, tøj, håndklæder, vaskeklude, viskestykker, spisestykker, sengelinned m.v.?
- høre om de muligheder, der er for at låne hjælpemidler?
- høre om, hvilke ændringer af hjemmet der er nødvendige, f.eks. udskiftning af egen seng til en plejeseng?
- orientere sig om indkøbsordninger, herunder mulighed for at hjælpe med bestilling og betaling af varer samt aftaler om erstatningsvarer, hvis en vare er udsolgt?
- høre om, hvilke muligheder der er for valg af plejehjem, priser, regler for flytning, indskud, servicepakker m.m. i de enkelte kommuner?
- være behjælpelig med bestilling af mad?
- høre om, hvilke muligheder pårørende til borgere med demens gives af elektroniske løsninger, således at de kan få kontakt til diverse instanser også uden for normal åbnings- og telefontid?”

Svar:

Det kan indledningsvist oplyses, at kommunerne som myndigheder har en generel rådgivnings- og vejledningsforpligtelse i forhold til den hjælp og støtte, som den enkelte kommune er forpligtet til at yde efter lovgivningen. Derudover har kommunalbestyrelserne en pligt til mindst én gang årligt at udarbejde en kvalitetsstandard for bl.a. personlig og praktisk hjælp samt madservice. Kvalitetsstandarden skal indeholde en generel serviceinformation til borgerne om indhold og omfang af den hjælp, de

kan forvente fra kommunen, hvis de får brug for hjælp. Kvalitetsstandarder kan findes på den enkelte kommunes hjemmeside og er dermed let tilgængelige også for pårørende, der fx søger oplysninger uden for kommunernes åbningstider. På kommunernes hjemmesider er det derudover som regel også muligt at få information om bl.a. hjælpemidler og hvilken form for støtte og rådgivning til pårørende, der findes i den enkelte kommune. Flere kommuner oplyser fx på deres hjemmeside, om de har en pårørendevejleder, samt hvordan man som pårørende kan komme i kontakt med denne.

Det er desuden også muligt at få en række oplysninger via borger.dk. Borger.dk er borgernes samlede digitale indgang til den offentlige sektor og bliver leveret af Digitaliseringsstyrelsen og drives i et samarbejde mellem staten, Kommunernes Landsforening (KL) og Danske Regioner. På borger.dk kan man bl.a. få information om gratis transport til læge og sygehus, herunder om muligheden for at få en ledsager med. Det er muligt via et link på borger.dk at ansøge om kørsel til læge og sygehus.

I forhold til spørgsmålene vedr. udstyr og eventuelle ændringer i hjemmet i forbindelse med tildeling af personlig pleje og praktisk hjælp mv. er det den enkelte kommunes ansvar i forbindelse med visitation til hjælpen mv. at oplyse om, i hvilket omfang modtageren af hjælpen fx selv skal stille rengøringsmidler til rådighed, samt om udførelse af hjælpen fx forudsætter, at der installeres en hospitals seng eller andre hjælpemidler i øvrigt. Hvis man som borger ikke længere er i stand til selv at lave mad som følge af midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, har kommunalbestyrelsen pligt til at visitere til madservice.

Regeringen har – sammen med Dansk Folkeparti – sat markant fokus på at sikre bedre hjælp og støtte til pårørende til svækkede ældre. Senest i forbindelse med finansloven for 2018, hvor der blev afsat 60 mio. kr. årligt til styrkelse af kommunernes indsatser over for pårørende til svækkede ældre, fx ved at ansætte pårørendevejledere. Samtidig er alle kommuner blevet forpligtet til i deres værdighedspolitikker at beskrive, hvordan kommunerne understøtter pårørende til svækkede ældre.

Med den satspuljefinansierede nationale demenshandlingsplan 2025 er der etableret 13 nye rådgivnings- og aktivitetscentre, hvor både den demensramte og pårørende kan henvende sig direkte fra gaden og få rådgivning og støtte. Det er ikke et krav, at man allerede er blevet udredt for demens. Centrene kan bl.a. bidrage til, at den demensramte møder ligesindede og på sigt kan opleve større accept af egen situation. På samme måde kan pårørende få vejledning om, hvordan de tackler at være pårørende til en demensramt, herunder få råd og vejledning til at håndtere dialogen med deres demensramte pårørende, fx i forhold til at tage stilling til at blive udredt og få en specifik diagnose.

Som det også blev nævnt i forbindelse med behandlingen af B 122, kan det afslutningsvis oplyses, at Demensalliancen har udarbejdet en pårørendeguide, der giver råd og vejledning til pårørende om, hvordan man skal forholde sig til en demensdiagnose, og hvilke dokumenter man bør overveje at få styr på. Guiden giver gode råd om bl.a. den pårørendes muligheder for hjælp og støtte samt råd til, hvordan man undgår at brænde ud som pårørende. Endvidere udgiver Ældre Sagen håndbogen "Værd at vide", hvori Ældre Sagen beskriver rettigheder, muligheder og pligter. Endvidere har en række kommuner allerede ansat pårørendevejledere, der bl.a. kan oplyse om

kommunens tilbud og hjælpe pårørende med at finde rundt i de relevante regler på området.

Med venlig hilsen

Thyra Frank / Kirstine Friis Børsting